

श्री सुरसरस्वती सभा शृङ्गेरि

तुरीया परीक्षा

प्रथमपत्रिका

दिनाङ्कः - ३१-८-२००८

पूर्वाह्णे - १०-०० तः १-०० पर्यन्तम्

अङ्काः-१००

समयः-घण्टात्रयम्

सूचना : उत्तराणि संस्कृते एव भवेयुः ।

1 पञ्चानाम् एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।

5

१. कीदृशं नृपं प्रजाः प्रणमन्ति ?
२. चूतनिम्बपादपौ काभ्यां सह तोलयति कविः ?
३. कृतमुपकारं के न विस्मरन्ति ?
४. हिमालयः काम् उपयेमे ?
५. यक्षः कुत्र वसतिं चक्रे ?
६. भीमः केषां मध्यमः ?
७. अवन्तीपुरी कथमस्ति ?
८. गुणसन्निपाते दोषः क इव निमज्जति ?

2 पञ्चानां द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।

10

१. मातङ्गं चित्रगुप्तः यमालये किं किं दर्शयति ?
२. मधुमक्षिकाणां व्यवहारं वर्णयत ।
३. पुरुषः कैः चतुर्भिः परीक्ष्यते ?
४. भीष्मः कृष्णं किमाबभाषे ?
५. पौरान् प्रति सक्रोधं बकः किं किं चिन्तयति ?
६. विद्या किं किं करोति ?
७. 'विनिपातः अपि समः समुन्नतेः' कथम् ?

3 द्वयोः पञ्चषैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।

8

१. असिधाराव्रतं नाम किम् ?
२. विप्रकुटुम्बस्य सम्भूताऽपत् का ? तस्याः निवारणं कुन्त्या कथम् कृतम् ?

३. कालिन्दी का ? तां सिद्धतापसः किम् अभाषत ?
४. भीमस्य आशयं कः कथम् अपूरयत् ?

4 वाक्यत्रयं सप्रसङ्गं विवृणुत ।

9

१. विकारहेतौ सति विक्रियन्ते येषां न चेतांसि त एव धीराः ।
२. सहसा विदधीत न क्रियाम् ?
३. याञ्चा मोघा वरमधिगुणे नाधमे लब्धकामा ।
४. न हि खरदंष्ट्रो मृगाधिपः सहायमपेक्षते ।
५. बकशिरसि नवनीतं निधाय तेन तं जिघृक्षति ।

5 द्वयोः भावं विशदयत ।

8

१. तां पार्वतीत्याभिर्जनेन नार्भ्ना
बन्धुप्रियां बन्धुजनो जुहाव ।
उर्मति मात्रा तपसा निर्षिद्धा
पश्यौदुमाख्यां सुमुखी जगाम ।
२. सत्यपि प्राज्यसाम्राज्ये सत्सु प्राज्ञसुतेष्वपि ।
दुर्जनैरभिभूतैषा कुन्तीव परिशोचति ॥
३. इयमिष्टगुणाय रोचतां रुचिरार्था भवतेऽपि भारती ।
ननु वक्तृविशेष निस्पृहा गुणगृह्या वचने विपश्चितः ॥

6 श्लोकद्वयं पूर्णं लिखत ।

4

१. लब्ध्वा पुरुषाधमस्य ॥
२. शक्यो नास्त्यौषधम् ॥

7 एकस्य कवेः देशकालग्रन्थान् अधिकृत्य लिखत ।

4

- १) भासः २) नडहल्ली रङ्गनाथशर्मा

8 एकस्य लघुटिप्पणीं लिखत ।

4

- १) केशवदासः २) मातङ्गस्य परिवारः

- 9 चत्वारि पदानि वाक्ये योजयत । 4
- १) श्रुत्वा २) बहिः ३) विपुलः
४) असकृत् ५) आशु ६) सम्प्रति
- 10 चतुर्णां रूपाणि विवेचयत । 4
- १) गिरम् २) मघोनः ३) अटन्
४) एधमानः ५) शमिनाम् ६) अवोचत्
- 11 चतुर्णां पर्यायपदानि लिखत । 4
- १) रत्नगर्भा २) विपत्तिः ३) सलिलम्
४) कमलम् ५) त्रयी ६) अवदत्
- 12 चतुर्णां विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत । 4
- १) गिरिवनजलपुष्पैः २) गदापाणिः ३) भस्मीकृतारयः
४) जनकतनयास्नानपुण्योदकेषु ५) मनःप्रियाम् ६) देवतात्मा
- 13 चतुर्णां सन्धिं विभज्य नाम लिखत । 4
- १) किञ्चिदस्ति २) तैरभिहितः ३) सोऽपि
४) कस्येदानीम् ५) ह्येषः ६) वर्षन्त्वम्बु
- 14 द्वयोः तत्तल्लकारे पुरुषत्रये सर्वाणि रूपाणि लिखत । 6
- १) पठतु २) स्यात्
३) बभूव ४) अगमत्
- 15 द्वयोः व्याकरणविशेषं लिखत । 4
- १) महाराजः २) मर्षयतु भवान्
३) अलं परिश्रमेण
- 16 समासमेकं सलक्षणं विशदयत । 4
- १) द्विगुः २) कर्मधारयः

17 चतुर्थ पदं लिखत ।

3

- १) मेघदूतं : कालिदासः :: किरातार्जुनीयम् :
- २) तालध्वजः : भीष्मः :: कपिध्वजः :
- ३) प्रत्यूहः : विघ्नः :: कल्ये :

18 प्रयोग परिवर्तनं कुरुत ।

3

- १) त्वं मया पृष्टः ।
- २) मया धटोत्कचः अनुगम्यते ।
- ३) अहं तपः तप्तवान् ।

19 इतरवचनानि लिखत ।

4

- १) ध्यायामि
- २) निहन्वः
- ३) वर्त्मसु ।

20 रिक्तस्थानानि पूर्यत

4

- १) सति विक्रियन्ते येषां न चेतांसि त एव धीराः ।
- २) हतमिव दिवः कान्तिमत्खण्डमेकम् ।
- ३) ननु पापाः ब्राह्मणः ।
- ४) संवर्ध्य स्वयमेवोच्छेत्तुमीहते ।

★ ★ ★ ★ ★

श्री सुरसरस्वती सभा शृङ्गेरि

तुरीया परीक्षा
द्वितीयपत्रिका

दिनाङ्कः - ३१-८-२००८

अपराह्णे - १-३० तः ३-०० पर्यन्तम्

अङ्काः - ५०

समयः - सार्धैकहोरा

- 1 अ) विषयमेकमधिकृत्य दशभिः वाक्यैः प्रबन्धमेकं लिखत । 5
१) प्रतिज्ञापालनम् २) परिसरः ३) भारतदेशः ४) सत्सङ्गतिः
- आ) कति लकाराः ? ते कस्मिन्नर्थे भवन्ति ? 4
- 2 द्वितीयाविभक्तिविपरिणामः कदा भवति ? 4
अथवा
रमणीयार्थ प्रतिपादकः शब्दः काव्यम् । समर्थयत ।
- 3 द्वयोः लतल्लकारे पुरुषत्रये सर्वाणि रूपाणि लिखत । 6
१. पपाच २. वर्धिता ३. अभविष्यत् ४. भूयात्
- 4 अर्थान्तरन्यासालङ्कारं सोदाहरणं विरादयत । 3
- 5 'शैलाधिराजतनया न ययौ न तस्थौ' अत्रत्यं वृत्तं सप्रस्तारं सलक्षणं च निरूपयत । 3
- 6 प्रयोग परिवर्तनं कुरुत 4
१. बालकः तिष्ठति । २. युष्माभिः उपविश्यते
२. तेन हस्यते । ४. बालकाः सायं क्रीडन्ति ।
- 7 वाक्यदोषं परिहरत । 5
१. रामस्य सह सीता गच्छति । २. बालकः वृक्षेण अपतत् ।
३. युष्माकम् स्वस्ति । ४. महाराजा गच्छति
५. रामः रावणस्य क्रुध्यति ।

8 अन्यलिङ्गरूपं लिखत (त्रयाणाम्) 3

१) माता २) देवः ३) कर्ता ४) सुन्दरी

8 मातृभाषया अनुवादं कुरुत । 7

१) तौ दम्पती वसिष्ठस्य गुरोर्जग्मतुराश्रमम् ।

२) पाण्डवाः द्वादश वर्षाणि वनेऽवात्सुः

३) भवान् खलु क्रीडास्पर्धायां पारितोषकं लब्धा ।

४) देवः अवर्षिष्यत् चेत् बीजान्यवाप्सम् ।

५) उदिते सूर्ये कृषीवलाः क्षेत्रमगच्छन् ।

६) काव्येषु नाटकं रम्यम् ।

७) हरिः वैकुण्ठमधिरोते ।

10 संस्कृतभाषया परिवर्तयत । 6

१. भारत राष्ट्रविजयं जयते
Let India won.

२. कालिदासः रघुवंशम् नाम काव्यं लिखत्
Kalidasa wrote a book by name Raghuvamsha.

३. अहम् छुट्टीदिने ग्रामं गमिष्ये
They will go to the village during holidays.

४. निरुद्धे भवति
You live longer.

५. लोकेषु अस्मिन् अत्युच्चं मूल्यं
Among the metals gold is precious.

६. श्रीगणेशाय नमः
Lord Hari likes devotion.

★ ★ ★ ★ ★